NUSRET ÖZCAN (rahmetullâh-ı aleyh)

25 Kasım 1958'de İstanbul-Eyüp'te doğdu. Gümüşsuyu İlkokulu'nu bitirdikten sonra (1965-70) Gaziosmanpaşa İmam-Hatip Lisesi'ne kaydoldu. 1972'de İstanbul İmam-Hatip Lisesi'ne geçti. **"Uyumsuz ve aykırı öğrenci"** olarak 1977'de Tekirdağ İmam-Hatip Lisesi'ne **"sürgün"** edildi. Bu kısa maceradan sonra **"yuvaya"** dönerek 1978 yılında İstanbul İmam-Hatip Lisesi'nden mezun oldu.

Bu dönemde anarşi olayları ve siyasi istikrarsızlık sebebiyle neredeyse kangrene dönmüş olan üniversite eğitim ortamı dolayısıyla üniversite hedefini erteleyerek öncelikle askerlik görevini aradan çıkarmak istedi. Bu arada nişanlandı (Şubat 1979).

Mart 1979'da başladığı askerlik görevini, Antalya'daki acemi birliği dönemini müteakiben Mayıs 1979'da gittiği Ardahan'da, 12 Eylül darbesinin sert rüzgârları altındaki 1980 sonbaharında tamamladı (Kasım 1980).

1981'de Millî Gazete'de çalışma hayatına başladı.

3 Aralık 1981'de evlendi. Eylül 1982'de ilk oğlu **Abdullah Ümit** dünyaya geldi.

12 Eylül cuntasının baskıcı yönetiminin hüküm sürdüğü bir tarihte, 25 Mayıs 1983'te vefat eden büyük şair ve mütefekkir **Necip Fazıl**'ın cenazesinde gözaltına alınan gençler arasındaydı. 15 gün gözaltında kaldıktan sonra serbest bırakıldı.

1982 yılında girdiği Marmara Üniversitesi ilahiyat Fakültesi'ni bırakıp yine aynı üniversitenin Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünü bitirdi (1983-1987).

Öğretmen olarak ilk atama yeri olan Bingöl-Kiğı'ya gitmedi. 1990 yılında ikinci atama yeri olan Nevşehir-Hacıbektaş ilçesinde öğretmenliğe başladı ancak ikinci oğlu Ahmet Bilal'in doğumu ve İstanbul hasreti dolayısıyla 15 gün sonra istifa ederek İstanbul'a döndü.

Birkaç arkadaşıyla kurdukları Nüans Ajans'ta dizgi, baskı, mizanpaj ve reklam işleri yaptı. Ağustos 1992'de üçüncü oğlu Mehmet Yusuf dünyaya geldi. Nüve Ajans'ı kurdu, daha sonra adını değiştirerek Ümit Ajans yaptı (1993).

Bir süre TGRT ve MÜSİAD'da çalıştı. Kuruluş çalışmalarına katıldığı Yeni Şafak gazetesine geçti. Başta kültür-sanat sayfası olmak üzere muhtelif birimlerde editör olarak görev yaptı ve bu görevini ölümüne kadar sürdürdü. Ayrıca Radyo Onbeş'te "Her Mevsim İstanbul" adlı bir program hazırladı ve sundu.

Lise yıllarında tiyatro ile ilgilenen Nusret Özcan, MTTB (Millî Türk Talebe Birliği) bünyesinde de oyuncu ve yönetmen olarak tiyatro faaliyetlerine katıldı. Büyük bir yetenek olarak görüldüğü hâlde 1980'lerin ortalarında çeşitli sebeplerle tiyatroyu bıraktı.

Edebî çalışmaları ve yazıları izlenim, Kayıtlar, Dergibi, Kafdağı, Kitle, Cemre, Semerkand Aile ve Bizim Market gibi dergilerde ve Yeni Şafak gazetesinde yayınlandı. Şiir, hikâye, roman ve deneme türünde eserler verdi. Çok önem verdiği, titizlendiği ve bir kısmını da "olmaya" bıraktığı şiir çalışmalarını kitaplaştırmaya fırsat bulamadı.

Sağ ayağındaki damar tıkanıklığı sebebiyle son yılları tedavi sorunlarıyla geçen Nusret Özcan 22 Haziran 2007 Cuma günü sabaha doğru kalp krizi geçirerek önce Vakıf Guraba Hastanesine, oradan da Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Hastanesine kaldırıldı. Aynı gün saat 11:15 sularında vefat etti. 23 Haziran 2007 Cumartesi günü Eyüp Sultan Camii'nde öğle namazını müteakip kılınan cenaze namazından sonra Eyüp mezarlığında Necip Fazıl Kısakürek ve Hilmi Oflaz'ın yakınında toprağa verildi.

Yayınlanmış Eserleri:

Birkaç düzel Gün (çocuk romanı, 1998; 2002 baskısında adı *Bizim Mahalle* olarak değiştirilmiştir)

Mustafa Kutlu Kitabı (Kemal Aykut'la birlikte, 2001)

Sokak Sesleri (belge-anı, 2003)

Beşir Ayvazoğlu Kitabı (Kemal Aykut'la birlikte, 2004)

Leyla ile Mecnun (roman, 2005)

Kar Kelebekleri (uzun hikâye, 2006)

Bir Hüzün Yolcusu (hikâye, 2007, vefatından sonra yayınlanmıştır.)

KENDİ DİLİNDEN

"İBADETİ DE ARKADAŞLIĞI DA 'AŞK'LA YAPMAK LAZIM'

Söyleşi: Ebubekir KURBAN

Doğunun en büyük aşk hikâyesi Leyla ile Mecnun'u yazdın. Neden?

Bu bir aşk hikâyesi olduğu kadar aşk hikâyeleri içerisinde de aşkın murâdına uygun olan bir hikâye. Zira çok temiz. İnsanın murâdı iyi, güzel ve doğruya ilişkin değerlerle yaşamak. Onlarla birlikte hemhâl olmak. Leyla ile Mecnun hikâyesindeki neredeyse hiçbir unsur kötülüğü murâd etmez. Ama yine de, bu hikâyede dahi trajedi dediğimiz bir açmaz vardır. Aşkı güzelleştiren de aslında odur. Dolayısıyla hem aşkı duyma adına, hem aşkın murâdı adına çok uygun bir hikâyedir Leyla ile Mecnun. O yüzden işte Leyla ile Mecnun'u ele aldım. İyi ki de yazmışım diyorum.

Yeniden gündeme getirmen bir aşk 'yoksunluğu'ndan mı?

Şimdi bir aşksızlık olduğu gerçek. Aslında modern dünya pek çok kıymetimiz gibi aşkı da alıp götürdü bizden. **"Kimsenin uykusunun fesleğen koktuğu yok, kimseler âşık değil bu şehirde"** diyor şairlerimizden İsmet Özel. Gerçekten ciddi bir aşksızlık var ve insan bazı şeyleri aşk zannediyor. Ama bu, aşkın olmayışından dolayı değil. Belki de modern dünyanın insan hayatını imhâya yönelik dayatmalarından kaynaklanıyor. İşte o yüzden aşkı tekrar gündeme getirmek, insanlarla aşkı yeniden buluşturmak, **"Aşk diye bir şey vardı hayatımızda; farkında mısınız?"** diyebilmek için yazdım. İnsanlar aşka kayıtsız maalesef.

Evet, İsmet Özel, kayıtsızlık bağlamında, "İnsanlar hangi dünyaya kulak kesilmişse öbürüne sağır" diyor...

Evet aşk çok ulvi, çok manevi bir şeydir. Ama maddileşen dünyada yeterince duyamıyoruz ister istemez. Aşka kapatıyoruz yüreğimizi.

Leyla ile Mecnun da bizim çok dışımızda, ötede bir yerde duruyor adeta. Aşk'ı hayatımıza katamıyoruz. Ne dersin?

Ama işte hayatımıza getiremeyişimizin sebepleri aşkı yanlış anlamaktan kaynaklanıyor. Ve hayatımızda aşk olmazmış gibi geliyor. Oysa...

Oysa olmaması mümkün değil...

Kesinlikle! İnsanoğlunun olduğu her yerde aşk vardır. Mesela hatırlayın, ***Love Story*** diye bir film çekildi ve bayağı bir sükse yaptı. Batılı bir aşkı anlatıyordu. Fakat o zamanlar dedim ki "Bırakın Allah aşkına bu çok ciddi bir film değil"; bizim konfeksiyoncu kızımızla kunduracı çocuğumuz daha trajik bir aşk yaşıyordu. Bizde daha sahici aşklar var, Doğuda daha sahici aşklar var, ama biz farkında değiliz bunun.

Sahici aşklar artık çok geride kaldı diyorlar...

Şimdi şöyle bir şey söyleyeyim ben size, hayat Allah'ın sanatıdır. Aşk ise o sanatın şiir bölümünde

bence. Aşk yeryüzünde cennet duygusudur. Hepimiz, erkekler biraz Hz. Âdem'den parça taşıyoruz, hanımlar da Hz. Havva'dan... Ve ilk aşk cennette başladı. Yeryüzünde hayat sürdükçe aşk her zaman var olacaktır. Günümüzde eğer gençler âşık olamıyorsa bu onların bir eksikliğidir ve tabii ki burada dış etkenler, modern dünyanın getirdiği dayatmalar söz konusudur. Ama "aşk eskide kaldı" gibi bir sözü kabul etmem mümkün değil, hayat sürdüğü sürece aşk sürecektir. Bir yerlerde birileri binlerine âşıktır ve biz de onlara karışacağız.

Günümüz insanı aşkın neresinde duruyor?

Ne yazık ki çok uzağında duruyor. İşte biraz önce de konuştuk, aşkların hep geride kaldığını zannettiğimiz sürece âşık olamıyoruz. Oysa aşk ısmarlama olmaz. Aşk, Allah'ın vermiş olduğu bir şeydir, nasıl insan kendi kendine var olamazsa, kendi kendine de âşık olamaz. Bu, Allah vergisidir. Günümüzde aşktan bahsederken hep bir netice bekleniyor. Oysa aşk bir netice beklemez. Yani bir şeyler öğrenmeye, iç âleminin büyümesine sebep olur aşk. Hiçbir zaman kötülüğü istemez. Hep iyiliği ister. İnsanımız değer karmaşası yaşadığı için iyi ve kötü de birbirinden ayırt edilemez oldu. Aşk da bu değer karmaşasının kurbanı oldu. Oysa buna lâyık değil bizim insanımız. Gerçekten çok iyi şeylere layık. Aşk toplumuyuz aslında biz, bunu fark etmiyoruz. Aşk toplumu olduğumuz unutturulmak isteniyor.

Modern hayat bunları düşünmemize izin vermiyor. Mesela gençlerimiz ünlü olmak, meşhur olmak, kariyer yapmak istiyor. Ne diyorsunuz gençlere ?

Modern hayat eleştirisi yapıyoruz ama, bir insanın hem kariyer yapması hem âşık olması birbirini yok eden, birbirine tezat teşkil eden şeyler değil ki. Hem âşık olsun hem okusun hem iyi bir noktaya gelsin. Çok sıkı âşık olsunlar, sırılsıklam âşık olsunlar, o kariyerlerine de çok büyük katkı sağlayacaktır. Zira yapılan kariyerde ruh dediğimiz şeyin etkisi çok büyüktür. Aslında insan aşkta kendi ruhunu da duyar. İşte bu yüzden zevksiz, keyifsiz bir hayat sürüyoruz. Aşkı tekrar bulmamız lazım.

Ne kayboldu ki aşk gitti hayatımızdan?

Aşkı biz sanki olsa da olur olmasa da olur diye telakki ediyoruz ve sadece bazıları yaşar diye düşünüyoruz. Halbuki öyle değil, mutlaka ve mutlaka Allah her insana bir gün dahi olsa, bir an dahi olsa hissettirmiştir. Bunu devam ettirip ettirmemek belki kişinin elindedir.

Nasıl olacak bu?

İşte sebat gösterecek. Âşıkân-ı sâdık dediğimiz şey bu. Aşkı takip etmek lazım.

Konuşurken, çay içerken...

Elbette. Ne güzel söylüyorsun, konuşmayı da aşkla yapmak lazım. İbadet yaparken de aşk olacak, arkadaşlık yaparken de.

Fethi Gemuhluoğlu yeni tanıştığı her gence "Hiç âşık oldun mu?" diye sorarmış. Ardından da "Git âşık ol, öyle gel!" dermiş...

Fethi Bey Ağabeyimiz bir geleneğin temsilcisi, çok da güzel bir geleneğin temsilcisi. Aslında Fethi Bey'in devam ettirdiği şey tasavvufta bazı mürşid-i kâmillerin de çok sık başvurduğu bir şey. Müridini kabul ederken mürşit onun istidadını ölçme noktasında, Allah'ı sevdirme noktasında, bir şeyi sevip sevmediğini yoklama açısından, "Hiç âşık oldun mu, herhangi bir şeyi sevdin mi ?" dermiş. Fethi Bey Ağabeyimiz de aşkı hayatın içinde arayan birisiydi. **"Kalplerinizi aşka açın; âşık anneler, babalar olun"** derdi.

Peki âşık kalpler, âşık anneler, nereye götürür bizi?

Kanatlandırılmış bir hayata götürür. Çok güzel bir hayata götürür. Bütün insanlar kanatlanmış bir şekilde yaşardı.

Başımızı döndürür müydü?

Başımızı döndürmek ne demek? Sarhoşlar olarak dolaşırdık. Hayat o kadar güzel olurdu ki kanatlanıp

uçmak isterdik. Zaten bakın cennet duygusu derken, yani huzur içerisinde olmak; Hz. Âdem ve Havva annemiz cennette huzurdaydı. Aşkın "yeryüzündeki cennet duygusu" oluşu da burada başlıyor. Yüksek, ulvi bir duygu. Ancak yeryüzüne inen bir şey; dolayısıyla gündelik hayatın içinde olması gereken bir şey. Seninle benim, benimle onun arasında olması gereken bir şey. Aşkı bulutların üzerinde değil, hayatın içinde, inceliklerde, detaylarda, yeryüzünde aramamız gerekir. Hayatımızın merkezine yerleştirmemiz gerekir.

Yani bakışlarımızı dış dünyaya ve imajlara çevirmeyelim, kendi içimize dönelim, orada derinleşelim diyorsun. Burada nasıl yoğunlaşabiliriz? Bu detaylarda...

Ne yazık ki inceliklerimiz kaybettirilmek isteniyor. İncelikleri fark etme hassasiyetimiz... Bize dayatılan maddi hayat o kadar bizi kuşattı ki. Biz hayatın içerisinde çok küçük ama küçük olduğu kadar da insanı kanatlandıracak olan şeyleri ıskalamaya, görmemeye başladık. Oysa bunlar lazımdı. Mesela âşık insanı düşünelim; binlerce güzel vardır ama hiçbir tanesinin gözünü süzüşü veya saçını yana atışı kendi sevdiği gibi değildir. Zira aslında karşı cinste gördüğü, Allah'ın bir sanatıdır. Bunu bilse de bilmese de Allah'ın sanatıdır. Aslında ona tutunuyordun Elbetteki suretlerin, manaların tecelligâhı olması bâbında... Biz işte yeniden o incelikleri görmek zorundayız. Mesela, bu incelikleri fark edenlerden ve hayatına bunu aktaranlardan bir büyüğümüz var, belki siz de tanırsınız, Yusuf Abi; karınca besleyen birisi o. Karıncaları gerçekten besliyor. Bu çok büyük bir incelik.

Genç âşıklara bir şey söylüyor musun?

Kesinlikle ama günümüzde gençler aşktan bir netice bekliyorlar. Aşktan illa bir netice beklenmemesi lazım. Gençler gerçekten sevmeli; aşkı zaten severek öğrenecekler. Siz bunların önüne geçtiğiniz sürece aşksız kalacaksınız. Dolayısıyla gençlere sevmeyi de öğretmek gerekiyor. Sevmenin, aşkın bir incelik olduğunu anlatmak gerekiyor. Bunu en başta Allah'tan istemeli gençlerimiz. Aşık olan gençleri de hiç kimse örselememeli, zira aşk Allah'ın o insana, gönüllere bir lütfudur. Ben hem yaşıtlarıma hem diğer yaştakilere genç âşıkları örseleyici, incitici sözler söylemeyin diyorum. Aşklarını köreltici sözler söylemeyin diyorum. Alabildiğine, çılgınca, çığlık çığlığa sevmelerini istiyorum.

Çocuklarına da söylüyor musun aynı şeyi?

Elbette çocuklarıma da söylüyorum. Uç oğlum var, üçüne de söylüyorum. Zira biz bir aşk ailesiyiz.

Ustad, bir tanımı var mı aşkın?

Aşkın tanımı yok. Niye yok? Çok ferdî, çok kişisel bir şey olduğu için yok. İnsan adedince aşk vardır. Bu, aslında aşkın içinde olan biricikliği duymakla alakalıdır. Sadece biricikliği duymak değil, aslında yaratış ve yaratılış sırrını anlamakla da alakalı. İşte bu yüzden ağır. Biricikliği düşünme, yaratış ve yaratılışı anlama çok rabıtalı bir şeydir. İşte bunu duyamıyor insanlar, çünkü öğretilmiyor. Bu öğretilseydi yani biz bu geleneği kopartmamış olsaydık emin olun insanlar daha güzel olacaktı, daha güzele âşık olacaktı ve daha mutlu olacaktı. Hayatlarını daha çok seveceklerdi.

Hiç âşık oldun mu?

Elbette. Çok büyük bir aşk yaşadım. Elhamdülillah şu anda eşim. Hadi çekinmeden söyleyelim, dünyaya bir kere daha gelsem yine onu isterim.

Gerçek Hayat, Şubat 2007

KENDİ KALEMİNDEN

EFENDİM!

Ne uzun bir bekleyişti Efendim!..

Ne uzun... ve ne hazin bir bekleyiş!...

Zaman ve mekân

Efendimi bekledi,

Âlemler Efendimi...

Dünya Efendimi bekledi...

Her doğan gün “Belki bugün...” diye tarifsiz bir umutla sürdürdü bekleyişini...

Haberciniz olan Resûller geldikçe bir bir daha da arttı bekleyişin azabı...

Resûller Efendimi bekledi,

ümmetler Efendimi...

Gece ve gündüz; güneş ve ay ve yıldız Efendimi özledi...

Yeryüzü, gökyüzü ve deniz Efendimi...

Dağ-ağaç, göl-ırmak ve kara toprak Efendime hasretti... Taş, kuş-ağaç, göl-ırmak ve kara toprak Efendime hasretti...

Onlar yalnız Efendimi bekledi.

Efendimi bekledi dünya ve insan yalnız Efendimi istedi...

Keremli Mekke asırlarca sürdürdü bu hasret ateşini...

Safa ve Merve ile birlik Kâbe, Efendimi bekledi...

Putlardan kurtulmak ve Efendime kavuşmak için, Efendimi... Onulmaz hasretiyle Medine yollarınızı gözledi her gün, her saat...

Her gül mevsimi Efendimin geleceğinizi umut ederek gül açtı Medine...

Başınızda cezbelenip cezbelenip aç Medine’nin gülleri...

Başınızda cezbelenip cezbelenip dolaşan bulut ve Bahira, Efendimi bekledi..

-Abdullah’ın pâk zevcesi, annelerin annesi Âmine, O Sevgili Annemiz Efendimi bekledi... Ve Annelerimiz Halime,

Hatice, Fâtıma ve Âişe Efendimi... Dört gözle gözbebeğiniz Ebu Bekir ve Ömer ve Osman ve Ali... ve Sahabe ordusu, Efendimi, Efendim’de Efendimi..

Kur’ân’ı indirmek için Cebrail dahi Efendimi... Kusvâ da hep Efendime hazırladı kendini. Burak ve muhteşem İsrâ gecesi ve Kudüs Efendimi bekledi... Fethedilmeye can atarak Diyâr-ı Rûm, Konstantiniyye, İran ve Tûran, Endülüs Efendimi Efendim Efendimi... Küfrü karanlığında boğmak için Efendimi bekledi Bedir, Uhud ve Hendek...

Ay muazzam bir istiğrakla tâ orta yerinden büyük bir vecdle yarılmak için parmak işaretinizi... Hira önce ağırlamak ve bir ömür boyu saklamak için en aziz hatıralarını... Sevr bir kerecik sımsıkı basmak ve kıyamete kadar bu saadetle mest olmak için yüzyıllarca açık tuttu bağrını... Arafat gaşy olmak için saadetli kademlerinizin altında, Uhud dertleşmek için ... Ensar ve Muhacir öğrenmek ve bütün insanlığa öğretmek için kardeşliği...

Gonca gülleriniz Haşan ve Hüseyin Efendilerimiz... Yüzünüzün hasretiyle yanan fakat “Gül Yüzünüz’ü göremeyen ama “Kardeşlerim!...” dediğiniz Efendimden sonraki ümmetiniz...

Ve bütün âlemler şereflenmek için Efendimin teşrif etmenizi... Boğulmak için rahmete... Efendimi bekledi.

Yâ Rasûlallah!

Hep bekledik

Efendim!

Bütün ruhumuzla Efendime kulak kesildik. Dedik ki: Gel! Ey En Sevgili Resûl! Başımızın Tâcı, Gönüller Sultanı Efendimiz! Gel ki gönlümüzün toprağı ayaklarınızın altını öpmekle şereflensin... Kararmış ufuklarımız eşsiz ışığınıza garkolsun. Paslanmış kalplerimiz Yed-i Beyzâ'mzın nûruyla cilâlanıp ışısın...

Ey Allahım, başlasın bahar ve gül mevsimi!

Ve geldiniz Efendim!...

Ne muhteşem, ne şanlı bir gelişti o Yâ Rabbî!

Kitap gibi geldiniz, yıkıldı Kisrâ'ların saraylarındaki burçlar...

Sûre gibi geldiniz, ey Allah'ın Sevgilisi...

Âyet gibi geldiniz, söndü ateş gecelerdeki nâr...

Geldiniz ve ashab dedi: Kalbimizde taht kurdun ey Yürüyen Kuran... Bütün benliğimiz emrindedir

Ey Resûl-i Zîşân !

Anamız babamız hepsi Efendime kurban olsun,

Bu canımız Efendime kurban!

Geldin, kavurucu sıcaklardan bunalmış, dudakları çatlamış çöllerden berrak ırmaklar çağıldadı çavlan çavlan.. Geldin ki bir aşk deminden bir aşk demine ve aşktan söz ettiğinde... Saf aşk kesti kalpler...

Canım Efendim! Varlığın Nûr'u Efendim! Bizler dahi beklemedeyiz... Yüzünü dünya gözüyle bir kerecik görememenin azabıyla yanan bizler, yani ümmetin, biz dahi beklemedeyiz

Efendim!...

Ne kahredici, ne yakıcı, ne kavurucu bir bekleyiştir.

Efendim!..

İslâm coğrafyası her ne kadar şerha şerha kanasa da bugün, Somali'de açlıktan kırılırken Müslümanlar, bir köşede yine de Efendimi ve emanetlerinizi düşünüyor bir yandan, direniyor açlığa ve zorbalara Efendim!... Daha dün "Allah Allah!" nidâlarıyla yedi iklim dört bucak koştururken i'lâ-yı kelime-tullah uğruna Efendimin müjdelerinizi bekliyorduk ve gürbüz coğrafyalar açılıyordu omuzda... Nasıl dün Efendimin emanetinizi yaymak için dünyaya canla başla uğraştıysak bugün de Afganistan'da Efendimin kutlu nefesinizin rüzgârıyla darmadağın oldu düşmanlar... Bosna'da Efendimin ümmetinizin kanı aktı ve Kosova'da sizin ümmetinizin kanı akıyor oluk oluk... Cezayir'de, Eritre'de, Doğu Türkistan'da, Çad'da Efendimin ümmetiniz direniyor bütün zorluklara, Efendimin ümmetiniz olma onuruyla ve aşkla...

Efendim,

Ah Efendim!..

Efendimin Livanız altında buluşmayı bekliyor ümmetiniz...

Ne uzun sürmekte Efendim!..

Ne uzun anlı ve ne kutlu bir bekleyiştir...

Ne şanlı ve ne kutlu bir bekleyiştir...

Savaşta ve barışta Efendimin aşkınızdır gönülleri yakan Efendim! Sürüyor eşsiz sevginiz ve getirdiğiniz aşk...

Cânım Efendim!

Cânımın cânı Efendim!...

Şairler yürek yakıcı ateşten kelimelerle seni anlatıp duruyorlar bir hayli zamandır; güzelliğinizi bitiremiyorlar.

Efendim!...

Kelimeler tükendikçe daha da artıyor güzelliğiniz.

Rabbim! Yüce Rabbim!

Bütün ümmetin beklentisini boş çevirme adı görklü Yüce Rabbim!

Kavuştur bizi!..

Boğsun bizi de Allahım bu nûr tufanı... bu aşk... bu... bu... bu...

Kafdağı

(Nusret Abi, metinde geçen Rasûlullâh sallallâhü aleyhi ve sellem için yazdığı "Siz'i" ve "Siz'e" kelimelerini hassaten bana "Efendim" olarak değiştirerek yazmamı istediğinden bu şekilde kayda geçirdim.)

ZAMANA VE HAYATA DAİR

Bu gözleri zekâ pırıltılarıyla dolu çocuk daha geçenlerde, kundağının içinde sevinç çığlıkları atan o ak pak bebek midir?

Bu delikanlı ne zaman düştü ekmek tuz derdine ?

Taşlığında dizi dizi hüsnüyusuf, fesleğen, menekşe saksıları olan evi hatırlıyor musunuz?

Gazi madalyalı dede demek artık rahmetlik.

Bu bahçe nasıl bozuldu? Daha düne kadar her tarafı pıtrak gibi goncalarla doluydu yediverenin. Hanımeli yağmurdan sonra ak zambakla bir olup akıştan bir bahis açardı. Daha dün gibi diye başlayan cümlelerle dolu hayatımız, daha dün gibi... Zamana karşı direnmek ne mümkün! Ne varsa alıp götürüyor kendi hâzinesine. Silik fotoğraflar olarak alıyoruz yerimizi bu macerada.

Hep ucunda yaşıyoruz zamanın. Geçmiş, bütün haşmetiyle o kısacık anda saklı; bizi biz lalan ne varsa, hayatımızı idare eden ne varsa o kısacık anda bir bütün olarak duruyor. Kimbilir hangi kırıklıklarımızla hangi mahzunluklarımızla o kısacık anda sürdürüyoruz varlığımızı. Unutmak istediğimiz hatıralar yaralıyor.

Geçmişi onaramamanın acısıyla kanıyor içimiz. Güzel günleri yâd edince mutlu bir tebessüm dudaklarımızda. Geleceğe açık, meçhullerle dolu bir serüven bizimkisi, işimiz zor. Tedirginliğimiz bundan. Kader bir muamma. Tehlikeli ve girift. Üstelik, boynumuzu büken bu acziyet.. Ve günümüzün cinneti...

Hayat müthiş olağanüstü ama göremiyoruz. Bir çocuk gözümüzün önünde büyüyor, bir çiçek gözümüzün önünde patlatıyor tomurcuğunu. Yaratışın kesiksiz sürdüğünü anlamıyoruz nedense. Gözümüzün önünde yalan söyleniyor ve hayret, inanılıyor o yalana bile bile. Şaşırtıcı bir kuşatılmışlık daraltıyor bizi. Her şeyi tüketiyor ve eritiyor zaman.

Günübirlik telaşlar bizi dağıtıyor, hayatı ve zamanı duyamıyoruz. Bu keşmekeş içinde hayatı iyiliklerle, güzelliklerle donatmamız gerektiğini unutuyoruz. Tökezlediğimizin, sürçtüğümüzün farkında değiliz çoğu kere.

Hayatı kaçırıyoruz. Kendimize ayırdığımız vakit yok. Kendimize ait olmayan şeyler alıyor zamanımızı. Kendimize aitmiş gibi gelen nice şeyler. Hayatımızın merkezine bir sürü araz musallat. Günler yeni bir şey getirmiyor. Yüzümüz asık, kırık dökük oradan oraya sürükleniyoruz biteviye. Yine de bir şeyler var; sözleri aşan, ifadelere sığmayan, hareketlerimizden ayrı, bakışlarımızdan başka.

Çıkıp kurtulmak istiyoruz bu cenderenin içinden. Zamanı ve hayatı duymak istiyoruz. Başka bir hayatı. Daha arı duru, daha dingin ve huzurlu. Ama takatimiz yok, yorgunuz. Bir yığın fuzuli şeyle meşgul ve baş döndürücü değişimlerle allak bullak. Ama ya ruhumuz? Göklere ağmak, bütün bu kayıtlardan uzaklaşmak istiyor. Sonsuzluğu duyuyor çünkü. O biliyor bize lazım olanı ve direniyor. Günümüzün bu amansız cinnetine sabırla direniyor. O hep bir adım ileride, hayatı arındırmak istiyor. Vazgeçin boş uğraşlardan, bana kulak kabartın, diyor gülerek. Güzel bir şarkıyı bizim için istiyor, içimizin şarkısını istiyor. Hür ve uzun bir şarkı için hazır mıyız?

Yeni Şafak, 07.09.1996

VIRGINIA WOOLF'A DAİR İKİ YENİ KİTAP

Nasıl da zor bir hayattı Virginia Woolf'unkisi... Bu dünyanın kirliliği erken bulaşmıştı ona... Bu kirliliğin o büyük ve amansız boşluğuna düşmekti onun nasibi... Bu halin biçimlenmesi kalıyordu ona yaşamak ve yazmak için... O da öyle yaptı ömür boyu... Izdırap çekti ve yazdı... Çocukluğunda başlayan -kimbilir belki de dehasını ve dolayısıyla sanatını besleyen bu acı, onu kuralsız ve kutsalsız bir yaşama hazırlıyordu. Kuralsızlık ve kutsalsızlık; her anarşist için nasılsa öyle... Kuralı ve kutsalı kendisinin koyması yani... Hayatından çok sanatında görülen bu içsel kargaşa, bu bir türlü yuvasını bulamama, bu huzursuzluk ve bunalım -hem de ne bunalım!- hayatına mal olacak, ama edebiyata çok şey kazandıracaktır... Fakat hayat da bir eser değil midir sanki?...

Üç yaşına kadar konuşamamış, ebeveynini bu yüzden telaşlandırmış bu çılgın, aykırı ve uyumsuz kız, daha sonraları bütün kardeşleriyle birlikte uyuduğu odalarında geceler boyu anlattığı hikâyeleriyle hazırlanıyordu geleceğine... Dilin imkânları ve hayal gücünün muhteşemliği hikâyeleri dinleyen kardeşlerinden çok kim-bilir belki de onu büyülüyordu... Dilin ve hayalin ona fark ettirdiği şey şuurunu aydınlatıyor ve o gerçekten de zamanından önce büyüyordu... Önemli bir dönemdi o devir: Dostoyevski öldükten bir sene sonra doğmuştu Virginia... Marcel Proust ile aynı yıllarda yaşayacaktı... Oscar Wilde fırtınası henüz dinmemişti. Sacher-Masoch hayattaydı. Rimbaud'nun anısı tazeydi. Gide ve Zweig gibi devlerin mevsimiydi... Nietzsche öleli de çok olmamıştı... Avrupa'nın zihin serüvenindeki hareketlilik sürüyor ve tıpkı Virginia Woolf gibi, cinnet karanlığı ile deha parıltılarının arasında gelgit yapıyordu koca kıta. Ne garip?.. James Joyce ile yaşıttı Virginia, her ikisi de aynı rüzgârlı, dik ve tehlikeli bir dağa tırmanıyordu... Bilinç ve zihin bulanıklığı, yoğunlaşan ve genişleyen anlarla uğulduyordu her ikisinin de duyduğu gerçek... İşin tuhafı bu isimler gerçekten sıra-dışı ve hepsi tam bir günahkârdı...

Virginia daha henüz küçük bir kızken üvey ağabeyinin tasallutunu hatırlar ölmeden bir yıl kadar önce ve kayda geçer... Çocukluğu mudur kirletilen, yoksa cinsiyeti mi? Aslında bütün bir ömrü tarazlanmıştır Virginia'nın... Daha sonraki yıllarda yaşayacağı şeyler bu hasarlı mizacı daha da hassaslaştıracak hayata karşı, olağanın dışına çıkmaya zorlayacaktır... Mevcut olandan kaçış, içe kapanış, üst oluş Dostoyevski'nin aksine, hayatın değil, zihnî olanın daha gerçeküstü olduğuna, dolayısıyla asıl olanın, kıymetli olanın bu olduğuna inanır Woolfonun hayatının idaresini ele alır... Dalgalar'da, bu "**nesirden fazla şiirden eksik"** metinde, o zihin aydınlığını, o iç âlem zenginliğinin ferahlatıcılığım yakalamaya ve göstermeye çalışır... Becerir bunu... Zira o dış hayattan kaçarken, bir korkuyu, güvensizliği, tedirginliği de ardında bırakmak ister ve bilincin enginliğine sığınır... Nasıl sığınmasın ki?

Dış dünyada yaşadığı birçok olumsuzluk vardır. Nişanlanmıştır ama bunun doğru olup olmadığını bilmiyordun.. Ayrılır... Kocasına karşı kadınca hemen hemen hiçbir şey hissetmiyordur, ama saygı duyuyordun.. Erkek veya kadın eşcinsellerin olduğu çeşitli derneklere gidip geldiği için ruhu, günah duygusu ile kıvranır... İntihar girişimlerinin ikisi istediği gibi neticelenmemiştir ve hayat ona ağır gelmektedir... Kendini hem kıymetli hem değersiz görüyor, Kirilov gibi olmasa da varlığının ispatı olarak ölmek istiyordur. Eserleri için yapılan sert eleştirilere tahammül edemiyordun 40 yaşında, kendinden 10 yaş küçük, kendini kadından ziyade erkek gören Vita Sackville-West ile tanışır ve tuhaf

bir ilişki başlar... İki ünlü kadın yazar birbirlerine hem hayrandır hem de iktidar savaşına girişir.. Aslında her ikisi de birbirlerinde olmayanı seviyordun. Fakat kirli ve yanlış bir sevgidir bu, yer yer de çirkin ve kötü... Zihnî temellendirmelerinde haklılıklarını ve doğruluklarını göstermeye çalışsalar da aslında ikisi de biliyordur bu ilişkinin günah dolu olduğunu ve o yüzden de beyhude yere haklılıklarını söyleyip dururlar.. Ama ruh intikamını alır... Her ikisi de hakaretlere varan ifadeler kullanmaya başlamışlardır.. Evet Virginia daha kibar ve nazik davranır ama zehir zehirdir...

Garip bir çekicilikle bu ilişki Virginia'nın son ve kesin intiharına kadar sürer... Yaklaşık yirmi yıl... Vita da tıpkı Virginia gibi çocukluğundan itibaren haksızlığa, belki de tasalluta uğramış bir kadındır... Onun hayatı da zordur ve sıradışı olmayı istiyordur... Virginia ve Vita'yı birbirine ruhlarında besledikleri bu sıradışı olma ihtirası kaynaştırmıştır dersek haksızlık etmiş olmayız... Birbirlerine yazdıkları mektuplarda bu tuhaf ikili ruh hali yani hem sevme hem aşağılama görüldüğü için, aynı zamanda iki kadından ziyade iki sanatçının iktidar kavgasını da okumuş oluruz... Hem bedensel hem zihinsel tuhaf bir hazdır onlarınkisi... Anlaşılmaz bir şekilde birbirlerine sığınırlar zaman zaman... Sonra ne olursa olur, hakaretler başlar yine... Virginia kocasını da seviyordun Vita'yı da ama bu her ne olursa olsun sağlıklı değildir, Virginia bir gün bunu anlar.. Virginia için hakikatin perdesi aralanmış ve o saadeti yok olmakta bulmuştur... Hayata katlanamıyordur artık.. Sıradışı yaşayan ve yazan Woolf hayatın dışına da sıradışı bir şekilde mesut bir cinayet/intiharla çıkar...

Virginia Woolf'un yeğeni Quentin Bell bu sıradışı yaşam öyküsünü "Yaşam Bir Rüyadır, Uyanmak Öldürür" adıyla kaleme almış. Çok emek verilmiş güzel bir çalışma... Mütercim Zehra Savana ve Everest Yayınlarına Woolf için gösterdiği gözükaralık için tebrikler...

Vita Voolf mektuplaşmaları da Louise DeSalvo ve Mitchell Leaska tarafından derlenmiş. Vita'nın hırçın ve küstah ifadeleri, Woolf'un o asil mukabeleleri ile nasıl yumuşamış ve zaman zaman zavallılaşmış doğrusu okunmaya değer... Mefkure Bayatlı Türkçeye kazandırmış bu çalışmayı... Agora Kitaplığı'ndan Virginia hayranlarına mükemmel bir jest...

> *Léonard Woolf'a, İS Mart 1941*
>
> *Sevgilim, yine çıldırmak üzere olduğumu hissediyorum... Ve ben bu kez iyileşemeyeceğim. Sesler duymaya başladım. Odaklanamıyorum. Bu yüzden yapılacak en iyi şey olarak gördüğüm şeyi yapıyorum. Sen bana olabilecek en büyük mutluluğu verdin. Benim için her şey oldun. Bu korkunç hastalık beni bulmadan önce birlikte bizim kadar mutlu olabilecek iki insan daha düşünemezdim. Artık savaşacak gücüm kalmadı. Hayatını mahvettiğimin farkındayım ve ben olmazsam rahatça çalışabileceğini de biliyorum. Bunu sen de göreceksin. Görüyorsun ya, bunu düzgün yazmayı bile beceremiyorum... Söylemek istediğim şey şu ki yaşadığım tüm mutluluğu sana borçluyum. Bana karşı daima sabırlı ve çok iyiydin. Demek istediğim, bunları herkes biliyor. Eğer biri beni kurtarabilseydi, o kişi sen olurdun. Artık benim için her şey bitti. Sadece sana bir iyilik yapabilirim. Hayatını daha fazla mahvedemem. Bizim kadar mutlu olabilecek iki insan daha düşünemiyorum.*

[Virginia Woolf Vita Sackville Mektuplaşmaları, Mitchell Leaska,

Agora Kitaplığı, 425 sayfa,

Yaşam Bir Rüyadır, Uyanmak Öldürür, Quentin Bell, Everest Yayınları, 698 sayfa]

Kafdağı, 02.05.2007

SESİN

Sesin karlı buzlu kış geceleri

Keskin ayazlar sesin

Dağların doruğunda uğuldayan bir rüzgâr

Buz tutmuş aynasında yapayalnız göllerin
Titreyen ayışığı
Yüzyıllar ötesinden elenir gelir sesin
Ve karanlıklar kadar derin
Öyle meçhul, öyle kimsesiz
Bildik bir hikâyeyi fısıldar
Öleceğiz... öleceğiz

Dergâh Mayıs 1996

AĞRILAR

Vefakâr göğüslerde boğuluruz bir zaman
Artık kendimizi ne yapsak tanıyamayız
Birden kanar rüyalar
Ve günden güne büyür büyük boşluklarımız.
Kan revan güneşlerle her gün terk ediliriz
Ağlayarak bir çocuk bu kuytu akşamlarda
Rüzgârlı sokaklarda, sırılsıklam yağmurda
Gezdirir yalnızlığı O korkunç ıssızlığı
Her gece kuyusuna inilen mağarada
Kıpkızıl bir köpeğin ağzında sürünürüz
Ve nedense bu tuzlu, bu kekre uykulardan
Yeşil bir ejderhanın zehri kalır yalınız
Ve bir türlü bilmeyiz, bilemeyiz nedendir
Durmadan ağrır durur, sızlar hep bir yanımız.

KENDİ NOTLARINDAN

Kötü davranışlardan istemediğiniz için kaçının, beceremediğiniz için değil.

***

İçimizdeki şarkılar gibisi var mı?

***

Bilmek ihtiyacı, yabancı olunan âlemdeki ifade arayışlarıyla orantılıdır.

***

"Ben şuuru" hakkında bir yazı hazırlamam gerekti. Gördüm ki kafamdakileri kağıda geçiremiyorum. Ne oldu Allah'ım... Yazamamak ne kötü. Oysa konuya hakim olduğumu sanıyorum. Okul hiç mi hiç çekmiyor. Sırada bekleyen roman, hikâye, piyes gibi bir sürü taslak var fakat içimden hiç kalemi elime almak gelmiyor... beni boğan bir takım şeyler var... Yeni bir dil kurmanın zorluğu. Bilinen kelime dağarcığıyla yeni, yepyeni şeyler anlatmak... Ben ben değilim, bu değilim.

10.04.1986

***

Allah'ım! Bu yalnız kulunu affet.

Sanatçı: Dış dünyada olup bitenlerle kendi iç aleminin karşılıklı yankılanmaları arasında tarassut kulesini kurmuş ve bunu bilinçli bilinçsiz yapan kişidir.

***

Kişinin yabancılaşması problemiyle ilgili Marxist felsefeye bakın: *Adam Schaff, Marxizm ve Varoluşçuluk, De Yayınları, Kasım 1966, sahife: 8, 9, 10*

***

Her işte bir sanat yönü vardır. Sanat da fikirsiz olmaz.

O halde Necip Fazıl'ın sanatı ile mütefekkir yönünü birbirinden ayırmak kabil değil.

***

Birbirimizin zindanı olmak!

***

Şiirde duygu; bildirim cümlelerine hayır.

***

Günün bütün hengâmesini ardınızda bırakıp şöyle bir uzandığınızda, dalların arasında bir yıldız yağmuru.

***

Merhametle bakmak her şeye. Çepeçevre kuşatıldığımız ama farkında olamadığımız merhametle bakmak.

İKTİBASLARINDAN

"**Ne söylediğine ve hangi zamanda söylediğine dikkat et.**"

Hz. Ebubekir radiyallâhü anh

“Şu topluluk senin kullarındır. Dinlerine olan bağlılıkları yüzünden ve sana yaklaşmak ümidiyle beni öldürmek için toplanmışlar. Onları affet. İyi biliyorum ki bana açtığın sırları onlara açsan yahut onlardan gizlediğin şeyleri benden de gizleseydin bu hâl başıma gelmezdi.”

Hallâc-ı Mansûr

Gazel

Zât-ı Hakk'ta mahrem-i irfan olan anlar bizi,

İlm-i sırda bahr-ı bî-pâyân olan anlar bizi.

Bu fenâ gülzârına bülbül olanlar anlamaz,

Vech-i bâkî hüsnüne hayrân olan anlar bizi.

Dünyâ vü ukbâyı tamir eylemekten geçmişiz,

Her taraftan yıkılıp vîrân olan anlar bizi.

Biz şol abdalız bıraktık eğnimizden şâlımız,

Varlığından soyunup üryân olan anlar bizi.

Kahr-u lûtfu şey-i vâhid bilmeyen çekti azâb,

Ol azabdan kurtulup sultân olan anlar bizi.

Zâhidâ ayık dururken anlamazsın sen bizi,

Cür'a-yı sâfî içüp mestân olan anlar bizi.

Arifin her bir sözünü duymaya inşân gerek,

Bu cihânda sanmanız hayvân olan anlar bizi.

Ey Niyâzî katremiz deryâya saldık biz bugün,

Katre nice anlasın ummân olan anlar bizi.

Halkı koyup lâ-mekân ilinde menzil tutalı,

Mısrîyâ şol canlara cânân olan anlar bizi.

Niyazî-i Mısrî kaddesellâhü sırrahu'l azîz

“Mescide komadılar meykededen şiirdiler âh

Ne helâle yarar olduk ne harâma nidelüm”

Necâtî Bey

“Sanıyorum, ruhsal kuvvetini ve şiirsel duygularını muhafaza etmek isteyen her kişi hayvansal gıda maddelerinden ve çok yemekten çekinir”

“Kim yüce bir varlığın her yerde hazır ve nazır olduğuna samimiyetle inanırsa, gıda olarak her şeyden yararlanabilir.”

Henry Thoreau

“Söyle evladım diye teselli ederdi annem beni. Söyle de hicran olmasın. Hicran oldu anne.”

Oğuz Atay *Tehlikeli Oyunlar*

“Kötü adam kendinden ürküp kaçar; dışarıya atılarak neşelenir; endişeli gözlerle etrafına bakınarak kendisini eğlendirecek bir mevzu arar; acı hiciv, saldırıcı alay imdadına yetişmese hüzün ve kederden kurtulamazdı; alaycı gülüş tek zevkidir. Bunun tam tersine, doğru adamın huzuru kendi içindedir;

onun gülüşü sinsi değildir, duyduğu saadettendir: o bu saadetin kaynağını kendinde taşır."

Rousseau

"Fichte'nin sisteminin egemen düşüncesi, yaratıcı insan düşüncesidir; insanın yaptığından ibaret olduğu düşüncesidir. Kuşkusuz ki bu noktada varoluşçuluğun temel ilkesiyle karşılaşıyoruz: insanda varlık özden önce gelir. Fichteci Le Guier'in bu ana teması, varoluşçular tarafından sık sık yeniden ele alınmaktadır: Yapmak, yaparken kendini yaratmak ve yapılandan başka bir şey olmamak. Fakat bu noktada Marxizm, Fichte'nin öğrettiklerini daha yakından izlemektedir. Çünkü Fichte için öz ile varlık arasındaki ilişki diyalektiktir."

Garaudy

"Yalnızlığına kaç dostum! Seni büyük adamların gürültüsünden sersemlemiş, küçüklerin iğneleriyle de delik deşik olmuş görüyorum.

Seninle nasıl susulacağım pek iyi bilir orman ve kaya. O sevdiğin ağaca benze yine sen, o geniş dallıya; sessiz ve dinlercesine sarkar o denizin üstüne.

Yalnızlığın bittiği yerde, pazar yeri başlar; pazar yerinin başladığı yerdeyse büyük oyuncuların gürültüsü ve ağılı sineklerin vızıltısı başlar.

Dünyada en iyi şeyler dahi, göstereni olmazsa değersizdirler: halk bu göstericilere büyük adam der."

"Her insan, benliğinde entelektüel yüksekliğin ve ahlaksal temizliğin çifte özlemini taşır. Her düşüncede açılmak eğiliminde olan iki kanat vardır: deha ile kutsallık."

Nietzsche

"Tanrı ufkunuzu her gün daha genişletsin! Kendilerini sistemlere bağlayan kişiler, tüm gerçeği algılayamayanlar ve onu ancak kuyruğundan yakalayanlardır; bir sistem, gerçeğin kuyruğundan başka bir nesne değildir ve gerçekte kertenkeleye benzer; onu yakaladığınızda kuyruğunu elinizde bırakıp kısa sürede bir yenisini üreteceğinin bilinci içinde kaçıverir."

Turgenyev'den Tolstoy'a

"Büyük fikirler, büyük zekâlardan daha çok büyük ruhlardan doğar."

"Ben ancak önemsiz konularda uysal ve küçük insanlara özgü bir yumuşakbaşlılık gösteririm. Önemli konularda hiçbir zaman boyun eğmem." (*Delikanlı*'dan)

Dostoyevski

"Günümüzde şiiri, şiirden çok da felsefeyi birer ölü sanat haline getiren şey nedir biliyor musunuz ? Hayattan kopmuş olmaları. "

Andre Gide *Ayrı Yol*

"Ve ben ancak inleyerek arayanları beğenirim."

Pascal

"Tanrıya şiddetle ihtiyacım var, diyor; çünkü daima sevebileceğimiz biricik varlık odur."

S. Zweig *Dostoyevski*

"Felsefe bir romanda sindirilmemişse, bir cümlenin altını çiziyor, verilen bir öğüdü makasla kesip çıkarabiliyor, parçaları birleştirip bir düzen oluşturabiliyorsak, o zaman bu felsefede, romanda ya da her ikisinde birden bir yanlışlık var diyebiliriz."

***The Common Reader* V. Woolf-J. Bennet**

"Trajik duygu aslında iki yöne bakan bir yüzdür, dehşete doğru ve acımaya doğru bakar."

“Sanırım Eflatun güzelliğin, doğrunun görkemi olduğunu söylemişti. Bunun bir anlamı olduğunu sanmıyorum ama güzelle doğru akrabadır.”

“Güzellik için üç şey gereklidir: bütünlük, uyum ve aydınlık...”

James Joyce

Sanatçının Bir Genç Adam Olarak Portresi

“Bizzat kendi kendilerinin hakemleri olsunlar. En hür, en içten gelen arzularının kendilerini nereye sürüklediğini görsünler, bilmeksizin ne yaptıklarını ve yapmaksızın ne bildiklerini öğrensinler.”

Blondel

“Şiirin orta hallisi veya kötüsü için kurallar, ustalıklar bir ölçü olabilir. Ama iyisi, yükseği, harikuladesi aklın kurallarını aşar... Büyük şiir, muhakememizi tatmin etmez, allak bullak eder.”

Montaigne

“Bir eserin içinde bir fikir, bir soyut düşünce bulamayınca o eserden hemen ümidinizi kesmeyin. Ben Faust’ta hangi fikri ortaya koymak istediğimi biliyor muyum sanki!”

Goethe

“Şiirle resim başka başka yollardan aynı kanunlara uyarlar; bir resmin ana şartı resim olmak, bir şiirin ana şartı şiir olmaktır!”

Chabaud

“Şiir, konuşma ile susmayı bir araya getirmektir.”

Cariyle

“Zevk sahibi bir genç tanırım, her resim yapmaya başlarken diz çöker, dua ederdi: Yarabbi beni modelden kurtar!”

Diderot

“Yazmak, insanların davranışlarını yazarak kurcalamak hayatı formüle edip çözülebilir bir problem haline soktuğunda, insan ilişkilerinin duygusal paylaşım yanı absürd bir görüntü kazanmakta.”

İhsan Durdu

Kaynak:

Hayy’dan Hû’ya-Nusret ÖZCAN, Editör: Ekrem AYYILDIZ, İstanbul, 2012